

Ylöskehoitus, oikein
tutk. Christuxen kär-
simistä.

Wasasa 1788.

P. 1596.

Ulöskhöitüs,

Dikein

Zutkistelemaan

Skrifturen

Kärsimistä.

Kuotsista Suomeksi Käätty.

Wasa,

Prändätty Georg Willh. Lönckerillä,

1788.

Imprimatur.

Christian Cavander.

Fac. Theol. h. t. Pro Dec.

Rakkaat Jesuren Weljet ja Sisaret!

Roska se jokapäiväinen ja alinomainen meidän Rakkaan Herramme, Wapah-tajamme ja Lunastajamme Jesuren Christusuren katkeran kärsimisen ja kuoleman tutkisteleminen on niin tarpellinen, niin terwellinen, niin hyödyllinen, lohdullinen ja ylöskäendäväinen; niin andakat tämän asian olla teille kaikkein parahin, korkeim-mast painawammasti ja aiwan angaram-mast sydämenne päälle lafkettu. Andakat se Pyhä kärsimisen Historia olla teidän jokapäiväinen ja jokahetkinen läryhne, jon-ga päälle te yötä ja päivää teidän harjoitatte; Et te sitä kuitengan ikääs taida u-losoppia, jos tuhat ajastaikaa sen päälle teidän harjoittaisitte. Se on yri pohiatoi-meri ja ulosammundamatoi kaitwo Jumaluden ja Taiwaan wijsaudesta.

Laulerus (yri muinainen Kirkon Opet-taja) sano: Se joka oikein lukee ja oppii sitä eläwää kirjaa, Jesuren kärsimisestä ja
kuo:

Kuolemasta, se oikein taitopi ymmärtä kofa
Pyhän Raamatun. Mutta se joka tätä
ei tiedä, hällä on aivan pikkainen, ja ei
ollengan walkeutta. Sentähden pitä mail-
man Wapahujan waellus ja kärsiminen
oleman kaikkein Christittuin ojennus-uo-
ra, josta ei he hiuskarwaakaan saa poiketa.

Minun rakkani! pitäkät jokapäiwää tei-
dän Pitkänä Perjantainanne. Josa itä-
näns te seisotte ja käytte, makatte ja istutte,
kaikilla teidän teillänne ja polguillanne, jos
olette Kirkos eli kotona, Hofwisa, Raabi-
huonessa eli muissa Birka huoneissa, teidän
työ-huoneissanne, ulkona tanderella eli ka-
marissa, wuotellanne eli pöydän tykönä, ja
nijn edespäin; njin ajatellat aina teidän
ristinnaulitun Jesuyenne päälle, tutkistellat
yhtä ja toista kappalletta Hänen Pyhästä
kärsimisens Historiasta. Olkat teidän aja-
tustenne kansa sen pöydän tykönä, josa Je-
sus söi Pääsiäis Lamban ja asetti sen Py-
hän Ehtollisen ijankatiseyi muistori Hänen
suloisesta kuolemastans. --- Jonakuna muu-
na aikana jälleens, andakat teidän ajaturen-
ne mennä öljymäelle, ja katsokat kuinga Je-
sus makaa maan päällä, njinkuin yri wi-
heljäinen mato, hikoilee werta juskan hiesä:
kuinga Hän wapisee ja wärisee; kuinga
Hän kuolemans tuskasa hartasti rukoilee
Isäns, ja itsens kokonans ylönnanda Hä-
nen tahdons ala. Katsokat kuinga Hän

sielä tulee fangituri, sidoturi, ja pettäjästä
Judausta petetyri ja syndisten kästin saate-
turi. Mengät edespäin Hänen kansans
Mimmäisen Papin saliin, kuulkat ja katso-
kat kuinga sielä Hänen kansans menetellän;
kuinga Hän sielä tulee lyödyri, syljeturi,
kaieturi ja kuinga kaikkein hirmuisemmasti
Hänen kansans käytetän. Tästä majasta
mengät Hänen kansans Pilatusen Raadi-
huoneeseen ja Heroderen Hofwijn, ja katso-
kat kuinga Hän sielä tulee, niinkuin yri ka-
pinan, nostaja ja kansan: wiettelä päälle
kanneturi, ruoskituri, oriantappuralla kruu-
natura, sulmituri ja syljeturi. Kuinga wi-
doin se surullinen kuoleman duomio tulee
langeteturi Hänen ylitsens, ja duomituri
sijhen hirmuisimbaan ristin kuolemaan, ka-
den ryöwäriin kansa uloswiedyri ja se raskas
ristin, puu pannuri Hänen selkääns. Kuinga
Hän Golgatan wuorella tulee paljasna
ja alastoinna kinninawlituri ristin päälle,
ja Hänen waattens pois ryöwäturi; kuinga
Hän suurimmasa krusa Hänen ha-
woittans, rippu ristin päällä ja jällens syl-
jetän ja sulmitan. Mitä Hän on puhunut
ristin päällä. Kuinga Hän on armoihin
ottanut yhden syndisen, (ryöwäriin), ja tu-
skasa huunnut: Minun Jumalani! Minun
Jumalani! miyis minun olet ylöndandanut.
Kuinga Hän on andanut sieluns Taiwal-
liselle Isällens ja ylöndandanut hengens.
Kuinga

Kuinga Hänen Pyhä ruuminsa on tuut awaturi, nitkä ihmet silloin tapahdui ja Kuinga Hän wihtoim tult lasteturi hautaan.

Andakat, minun rakkani, tämä Myrrham knippu, joka nõ ja päiwä rippua teidän rinnoikanne, andakat se olla teidän kufkanne ja ruusu knippunne jonga päälle te haistatte, sillä wahwistayenne ja wirwottayenne teidän waipunutta urhollisuuttanne ja uskoanne. Ajatelat kuinga teidän Jesuxenne, teidän tähtenne, on itsens uhrannut Jumalalle makiaxi hajuri; niin pitä myõs teidän ristijnnaulittu Jesuxenne oleman teille makia elämän haju. Ah! ajatelat kuitengin, Jumalan rakkauden tähden, kuinga sydämmellisesti teidän Jesuxenne on teitä rakastanut, koska Hän on andanut itsens yhten pilkalliseen ja waiwalliseen ristin fuolemaan, köyhäin, wihelidisten, iankakifisesti kadotettuim ja duomittuim ihmisten tähden. Ah! rakkahimmat Christityt, ajatelat: että teidän lunastuxenne, ja kallis lunastuxenne, ei ole mayanut ihmisten, wään Jumalan Pojan weren!

Ettekõs nytt siis tahdo olla kiitolliset niin fuuren ansaitsemattoman armon edestä? ja ettekõs nytt aina tahdo ajatella teidän Jesuxenne päälle ja painaa teidän karsiwäistä ja fuolewaista Jesustanne, niinkuin yhtä sinettä, teidän sydändenne päälle? ja sen, sitä enämmin ja mieluisemmasti, kuin Hän

itse anoo ja waati sitä teidän, ja sydämmel-
lisesti rukoulee, siinä, että Hän Pyhästä Eh-
tollisefans, senkaldaiseyi muistorens, rawit-
see teitä Pyhällä ruumillans, ja juotta tei-
tä Pyhällä werellans. Senkaldaiseen mu-
stoon neuwowat myös teitä kaikki Herran
Apostolit ja kaikki uskolliset Opettajat; sen-
tähden alkät andako senkaldaiset uskolliset
waroituxet olla turhat ja laiminhyödyt.

Ajatelkät kuitengin rakkat Christityt! tei-
dän sydämmisän on monena päivänä ollut
kyllä tuhannet ajatuxet, pian yhdestä ja
pian taas toisesta, ja enämmitten hyödyt-
tömistä ja tarwettomista asioista, eli myös
turhista, ajallisista ja katowaisista mailman
afareista ja syndisistä asioista. Näiden tei-
dän moninaisten ajatustenne seas, jotka jou-
kottain, yötä ja päivää, sisälle ja uloskäy-
wät teidän sydämmistän, niinkuin yxi awoi-
seisowa ruokahuone ja krouwi, on usein ei
wähingän ajatus ollut asetettu sen ristin-
naulitun Jesuren päälle; waan ainostans
mailma, turhus ja mitättömyö. Ettekös
te mahdaisi sydämmestänne häweta, koska
te, ajatustenne koettelemuxen alla, hawait-
sette niin monia lewottomia ja tundematto-
mia wieraita, joidenga seas se ristinnaulittu
Jesüs ei löydy ja ei taita lohdelta. Te sul-
jette Häneldä teidän sydämmenne owen, ja
ette sallii Hänen tulemaan sisälle, josa Hän
kuitengin aina ja hellittemätä ukkona seisoo

ja kolkutta, rukoilee ja huutaa, että te awa-
jaisitte Hänelle.

Ah! woi niin suurta siittämättömyttä;
muut wierat ja ajatukset annatte te tuhan-
ninnan tulla sisälle, jotka kuitengin saatta-
wat teille sulan rauhattomuden, ilottomu-
den, murhen, surun ja muut määrättömät
pahat; Mutta sitä ristinnaulittua Jesusta,
joka myötänsä tuopi ei muuta kuin sulan
ilon, rakkauden, lohdutuksen, lewon ja su-
nauren, ette tahdo sisälle päästä, elikkä
waaditta ja pakotatte Hänen kohta ulos,
niin ettei Hän teisä saa yhtä pysowäistä ma-
jaa ja istuinda. O! tyhmyttä, O! sokeutta,
O! mielettömyttä ja hourutta.

Se ainoast' ansain' on, Christityn Timee Kanda,
Jok' ristin Christuksen ain muistos olla anda;
Jong sielu Christuksen kuolold, wirwotetan,
Jong puhe, ajatus sen woimald waaditan.

Ain ristin opis hän, muistoans harjoittapi
Ja sijtä mielellens walkeut ja woimaa tuopi;
Raiht' hänen halunsa (Christuksen) rakkaudest
palapi

Pirun, lihan, mailman, Hänen awull' woittapi.
Hän puhuu mieluimmast Christuksen kuolemasta,
Kuin sielun Nkäs its, rakkauden pöydäll' käski
Tain kuolon woimasta, Hänen sielens liikkupi,
Christuksen sijtoest Hänen suuns myös puhupi.
Sen waellus myös on, uskon askeleil' merkit'
Ja kuwa Christuksen, waellusesansa sijnuit'.
Rakkaus Christuksen händ' aina waatipi
Ja waellusesans, Jumalisuuden näyttäpi

Kott rakkat Jesuren Weljet ja Sisaret!

sen, kaitille Chrifitille yhteifen Runingal-
lifien Pappiuden woimasta rukoilen minä
teitä, ja minä rukoilen teitä sen riftinnauli-
tun Jesuren tähden, andakat tämä uskollis-
nen ja sydämmellinen waroitus teistä jotakin
painoa tehdä. Andakat yri wakainen ja wil-
pitöin tutkisteleminen teidän Wapahujan-
ne katkerasta kärsimisestä ja kuolemasta olla
teidän jokapäiwäinen muisto. Käsi, ja päiwä
kirjanne, teidän jokapäiwäinen läryyne, tei-
dän myrham knippune, joka rippu teidän
rinnoillanne. Koetelkat sitä, Jumalan Ni-
mes! yhden kuukauden, ja tutkistelkat joka
päiwä joku lappale Christuren Pijnan Hi-
storiasta; teidän pitä totifesti, Pyhän Hengen
woiman kautta, tuleman ylöswalaisuyi ja y-
löshytetyxi. Teidän sydämmenne kylmäki-
skoisuus ja kangiis pitä katoaman, että te yötä
ja päiwää, tässä Christuren kärsimisen tutkiste-
lemisessä, saatte huwitta ja mirwotta teitäne.

Jos taas Waaston aika on ohitse men-
nyt, jona Seurakunnassa julkifesti Jesuren
pinasta ja kuolemasta saarnatan; niin tiet-
kät kuitengin, että yri Chrifitity joka päiwä,
jokapäiwä, aina ja koko vuoden läpitse,
taita ja pitä ajatteleman tämän päälle. Oli-
kät säästäkö tätä harjoitusta teidän wanhu-
teenne ja elämäne loppuun. Ettet te ker-
ran mahda katua teidän huolimattomuuttan-
ne; niin pitäkät teidän riftinnaulittu Jes-
surenne aina teidän sydämmisän ja muistoi-
san

sanne. Mengät lewolle Hänen kansans eh-
tolla, ja taas amulla noskat ylös Hänen
kansans, teidän pitä totisesti saaman sen
ylitse iloita, wimmieissellä kuoleman hetkellä.

Senkaltaisiss ajaturis pitä Jesuren totis-
festi kirkastununna ilmoittaman itsens teille
kuoleman ajalla ja sillä hetkellä kossa te tä-
män mailman hywästi jätätte, näyttämän
teille Hänen Pyhät haawans ja niiden kaut-
ta lohduuttaman, wahwistaman ja wirwot-
taman teitä. Katsokat että te niin tutkiste-
lette Hänen kärsimistans, että Hän ristil-
läns woittapi Hänen kuwans teisä, ja että
Hänen ristinsä muodon aina pidätte tykö-
näne: että te mahdaisitte tulla Hänen rak-
kaudens eläwään tundoon, ja kaikkein Py-
hain kansa käsittä mahdaisitte lewenden, pi-
tuden, korkeuden ja sywyden Jumalan rak-
kaudesta Christusesa, ja että Christuren rak-
kaus, jolla Hän meitä wihelijäissä syndistä
rakastanut on, ylitsekäyppi kaiken tundemi-
sen. Teidän pitä niin muodoin itse työsä
saaman tuta ja ilolla hawaita, että se aina
on tosi, mitä se Christillinen Seurakunda
weisaa kahdesa meidän tawallisessa Kirko-
wirresäm, nimitäin: N:o 134 Jesus kun-
nian kruunun kanda 20. ja N:o 147 Jesu
sinun waiwas kowat 20. Jotka wirret an-
saitsewat, että kokonans, meidän ylöske-
hoituyrem, usein läpitse weisatta.

Mytt Herru Jesu! anna meidän unhotta
kai

Kaiken maallisen ja piti Sinua Sinä ristin-
naulittu, meidän sydämmesäm ja ajaturi-
sam, että me ajasa ja ijankaikkisudesa mah-
daisim taita ylistää ja kiittä Sinun Raf-
kauttas ja Armoas. Amen!!

17. 19 Ruotsalaises Wiisi Kirjas, Suomexi Käätty.

Weisatan Kuin: Jesuren Kuolo wiatoin ic.

Anutuas, Jesust' rakastaa, Ja sydämme
sängs Händ' kanda; Sill suurembata
iloa Ei ol', kuin Jesus sielusa.

2. En kuule äändä makiambat', En löy-
dä turwaa rakambat', Kuin Jesus, jof'
mun lunasti, Ja werens tähten' wuodatti.

3. Jesus on laupias katuwill'; Hän an-
da rohkeut' suruisill': Hän kasten wirral'
puhdiitaa Ja werellänkä wahwistaa.

4. Jesus on ilo korkein: Jesus tydyttä
parahin: Jesus Taimaseen korgotta, Tot'
ristin kuorma rasitta.

5. Ei järki waida käsittä, Eik' kieled' u-
löspuhutta: Mut' usko kewiäst' ymmärtä,
Kuing' Jesust' rakastaa pitä.

6. M'ä etsin Jesust' wiriäst', Ja tur-
waan Häneen kiindiaäst': M'ä pyrgin aina
tulla sinn', Kus' lembiät kaswons näkisin.

7. Koht aamull' ylösnostesan', M'ä ens-
sist' Jesust' etsin ain; Ja Marian kansa kii-
ruhdan, Kus' Hänest' wißsin tiedon saan.

8. O! Jesu, suurin Ruhtina, Tota ei

Käsit' Taiwan, maa: Kuitengin asut armoi-
sest', Min uskowanien sydämmes.

9. Ol' Jesu lasna minua! Sill' sielun
halaa sinua: Sun kautta olen autudes;
Waan sinut', synnin orjudes.

10. Kost' sielu sinuld' etsitan, Niin syt-
ty iloon endamban: Kaikk' turhuus ulos-
suljetan, Rakkaus sieluun painetan.

11. Sun rakkandes Jesu Christ! On
wapa wilpeist' kawalist', Se peitta kaiken
puutoren, Ja anda autuun kadonnen.

12. Sun piinas sen kyll' wahwistaa, Ja
weres kyljest juorewa, Joll's ylitsoitit
kuoleman, Ja loysit woiton angaran.

13. Sa Taiwanast tulit tygömme, Ja
paalles otit syndimme: Ansaitsit rauhan
ijaisen, Lepytit wihan hirmuisen.

14. Ett' tata mahdani uskoa, Niins' tah-
dot meisä asua, Ja lohdutt' lewoll' elawall',
Jok' kaunist kaswaa ristik paall'.

15. Sill' ruumis, jok' ol' kuolosa, An-
nat siunatus leiwasa, Ja wijnas weres pu-
naisen, Jok' parandapi puutorem.

16. Jok' mahdollisest' sinun saa, Hanell'
on Taiwan sielusa: Han loyta rauhan si-
nusa, Ja woitta synnin sodasa.

17. Ach! Jesu, meitä walmista, Ja syn-
nin woima kukista: Alwaa myös meidän
sydämmem, Ett' oikein sinua halailen.

18. Nytt ja ain asu tykönam: Est' enna
hengi tykönam. Ja wihdoin armost meille
ann' Ijainen riemu Taiwanhan!! No

27. 274 Ruotsalaises Wirsi Kirjas, Suomeksi Päättö.
Weisatan omalla Ruotsalaisella nuotillans.

Jesus! aino' osan on, Itsens tähten ulos,
Andoi; Hänes tahdon aina oll': Kir-
jaans nimen panna tahdoi. Muu kaikk
katowainen on; Jesust rakastaa tahdon.

2. En m'ä tottel' kullasta; Korkeudest,
suurest funniast; Sill' ne owat mullasta:
Saawat olla armos omas; Kirjuusti kaikk
katopi: Jesus iät' pysypi.

3. Hän mun ainoast' tydyttä, Hänen pe-
rääns ikäwöitsen: Tuskas kaikes liewittä;
Sydämmestän Händ' himoitsen. Tääl on
tuska waiwa suur; Jesus täyttä ilol' suur.

4. Mailma pois sun menois kans, Joka
kadotukseen painat: Pois sun rdykkiät ta-
waras, Joka monen sielun kaadat: Ett sä
minua huwita; Jesus minun iloitta.

~~316. XI. 34.~~

Rott artauschij.
Ylöskelaites

mf. x

